

STATSMINISTERENS REDEGJØRELSE I GØTEBORG 15. JANUAR 1979
TIL REPRESENTANTER FOR VOLVOS LEDELSE OG ANSATTE

VOLVO-NORGE-AVTALEN SETT MED NORSKE ØYNE

Avtalen mellom AB Volvo og Den norske regjering som ble undertegnet i Oslo 8. desember i fjor er knyttet sammen med den avtalen som samme dag ble inngått mellom den svenske og den norske regjering om et industripolitisk og et energipolitisk samarbeid.

Det er første gang at det mellom to nordiske land blir inngått et slikt avtalekompleks.

- 2 -

Det nordiske samarbeid består dels av samarbeidsordninger mellom alle eller de fleste nordiske land. Men det består også av et tett nettverk av tosidige samarbeidsordninger mellom to og to land. Alt i alt har alle disse ulike samarbeidsordninger ført til at de nordiske land i dag er nærmere knyttet sammen enn de noen gang tidligere har vært i historien, kanskje med unntak av den gang dronning Margaretha styrte Danmark, Norge og Sverige på en gang.

Vi har i Norge i en del år vært opptatt av å inngå nærmere avtaler om industripolitisk og energipolitisk samarbeid med andre land, først og fremst våre naboland.

Det er to forhold som har gjort dette til en viktig nasjonal oppgave for oss. For det første har vi behov for å skape en bredere basis for vår industrielle utvikling.

Norsk industri har, i større grad enn den svenske, vært konsentrert om en forholdsvis liten bearbeiding av våre nasjonale råvare- og energiresurser. I det økonomiske verdenssamfunnet vi etter hvert skimter konturene av vil vi måtte supplere disse tradisjonelle industrier med virksomheter som gir en høyere bearbeiding av våre råvarer. Jeg skal komme noe nærmere tilbake til dette forholdet.

For det annet har de nye olje- og gassfunnene på den norske kontinentalsokkelen i Nordsjøen stilt oss overfor nye muligheter, men også nye utfordringer og oppgaver.

Vi vet alle at petroleum er en internasjonalt verdifull vare, og alle vurderinger sier at verdien vil bli større for hvert tiår, når verden går mot en økende knapphet. Selv om kostnadene ved olje- og gassutvinning i Nordsjøen er høye, gir disse funnene betydelige økonomiske tilskudd

til den norske økonomien i en lang rekke år framover.

Vi kan av åpenbare politiske grunner ikke la oljevirkomheten slå ut andre næringer. Vi vil beholde et mangesidig næringsliv, og vi ønsker fortsatt å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.

Bak disse politiske mål ligger også dette viktige forhold:

Vi vet ikke hvor lenge oljeeventyret varer. Det eneste vi med sikkerhet vet, er at det er tidsbegrenset. En dag vil oljebrønnene stå tomme. Vi vet ennå ikke når dette blir, om det blir om 20 år, 30 år, 40 år eller kanskje enda lengre inn i framtiden. Dette forhold gjør det så viktig for oss å bruke de inntekter og de muligheter oljen gir oss, til å skape varige verdier som det norske samfunnet

vil ha glede av også når oljeperioden er over.

Det mest verdifulle vi på denne måten kan skape for de seinere generasjoner, er et samfunn med en infrastruktur og med produksjonsbedrifter som er konkurransedyktige i det åpne internasjonale samfunnet.

Derfor har vi tatt den beslutning å bruke oljetilgangene i Nordsjøen som et middel, ikke bare til å sikre oss øyeblikkelig eksportinntekter og skatteinntekter og sysselsetting, men som et middel til å styrke vår industrielle basis.

Det er derfor en dobbel grunn for Norge til å søke den form for industripolitisk og energipolitisk samarbeid som den nylig inngåtte avtalen mellom våre to regjeringer og Volvo-avtalen er det første viktige eksempel på.

Det er både fordi vi har et alminnelig ønske om å skape en bredere basis for vår industri, og dessuten fordi vi allerede fra begynnelsen av oljeperioden i norsk historie må forberede oss til det samfunn som nordmenn fortsatt skal leve i etter at oljen er slutt.

Flere grunner gjør det naturlig for oss først å søke det ønskede industrielle og energimessige samarbeid med Sverige. Sverige står oss nærmere enn andre land. Sverige er vår viktigste handelspartner, og Norge er Sveriges tredje viktigste handelspartner. Vi snakker så å si samme språk, vi føler oss ikke fremmede overfor hverandre, vi har på mange felter gode samarbeidstradisjoner.

Jeg røper vel ingen hemmelighet når jeg forteller at våre innledende drøftinger for å få i gang denne nye

dimensjon i det svensk-norske samarbeid ikke gikk særlig raskt før Volvo kom inn i bildet. Vi kan si det slik at det var Norge-Volvo-samarbeidet som gjorde det mulig nå å finne grunnlag for en generell rammeavtale mellom de to lands regjeringer om et generelt industri- og energisamarbeid.

Enkelte har forkortet innholdet og tankegangen i avtalen så drastisk som å si at Norge kjøper 40 % av Volvokonsernet, mot at Sverige får oljekonsesjoner i Nordsjøen og langsiktige leveranser av olje.

Men en slik enkel framstilling strekker ikke til. Sett med norske øyne er mye av verdien av det nye samarbeid med Volvo at norsk industri på denne måten blir koplet inn i det rike industrimiljø som Volvo representerer.

Vi har dyp respekt for den kvalitet som Volvokonsernet representerer, når det gjelder organisasjonsform, forskning og utvikling, det moderne internasjonale markedsføringsapparat og den finansielle struktur og planleggingskapasitet, samt en vel etablert posisjon som produsent av kvalitetsprodukter. Vi ser Volvo som en typisk representant for en produsent av høyt bearbeidede produkter med sterke krav til kvalitet og utforming.

Det er denne slags industri vi er særlig interessert i når det gjelder å utvide den norske industrielle base. Det er slik industri europeiske høy-kost-land må ha for å hevde seg i internasjonal konkurranse.

Samtidig ser vi samarbeidet med Volvo som en lykkelig allianse for å styrke utviklingen og bearbeidingen av råvarer

som vi i Norge har god tilgang til, aluminium og plast. For disse materialene søker vi fram til nye bearbeidinger og produktanvendelser. Vi har også tro på at et ofte ungt, men ambisiøst norsk industrimiljø skal gi verdifull impuls til utvikling av det nye selskapet.

Videre ser vi fram til et samarbeid med Volvo også i oljevirkksomheten. Samarbeidet her vil ta andre former enn for Volvos tradisjonelle virksomhet. Ved at det nye Volvo Svenskt-Norskt AB ikke skal drive oljevirkksomhet, blir det det svenske Volvo som vil representere den svenske interesse her. Fra norsk side stiller vi med vårt statlige oljeselskap Statoil og andre norske selskaper som arbeider i Nordsjøen.

Oljevirkksomheten i Nordsjøen

trenger et omfattende samarbeid med teknisk og økonomisk ekspertise fra mange land og mange slags industrielle miljø og samfunn. De enkelte prosjekter er så omfattende, og så teknisk kompliserte, at de kaller på et stort antall

spesialiteter fra mange bransjer og mange land.

Mye av den virksomhet som i dag foregår på den norske kontinentalsokkelen i Nordsjøen lå bare for 10 år siden utenfor menneskenes rekkevidde. Vi opererer her i den moderne teknologis grenseland. Etter hvert som grensepælene flyttes, kommer nye ressurser under menneskenes kontroll.

Vi har på norsk side hatt mye utbytte av det samarbeid som hittil har bestått med grupper i land utenfor Norden. Men vi ser med glede fram til å også kunne få svenske industriinteresser med i dette arbeidet.

La meg til slutt si et par ord om regjeringsavtalen mellom Sverige og Norge. Den fastlegger at de to land, for å utvikle til gjensidig fordel deres industrielle og energimessige ressurser, vil søke samarbeid ved enkelt-

prosjekter som skal oppfattes som en del av det generelle samarbeid mellom landene. Det har fra begge parter vært en forutsetning at de delavtaler som fra tid til annen bringes inn under dette generelle samarbeid skal være avbalanserte avtaler eller pakker av avtaler som gir begge landene en rimelig balanse i ytelser og fordeler.

Den første pakken av enkeltprosjekter som nå er oppe til den endelige godkjenning i de to lands nasjonalforsamlinger og i Volvos generalforsamling består som kjent av tre deler.

Den ene del er det viⁱ Norge kaller Volvo-avtalen, hvor det skal dannes det nye Svensk-Norsk~~ke~~ Volvo, samtidig med at Svensk Volvo skal gis visse konsesjoner til oljeboring på kontinentalsokkelen.

Den andre del i denne pakken er avtalen mellom de to lands regjeringer om langsiktige oljeleveranser fra Norge til Sverige.

Den tredje delen er en langsiktig avtale om fortsatte leveranser av tømmer fra Sverige til Norge som råstoff for norsk treforedlingsindustri.

Det er disse tre delene samlet som utgjør pakken, eller det endelige forhandlingsresultat. Det har gjennom alle forhandlinger vært en klar forutsetning at hvis én av delene faller bort, faller hele forhandlingsresultatet bort.

Forhandlingsteknisk var det ikke alltid så enkelt å finne løsningene, fordi det er tre partnere som er med i denne pakken, Den svenske regjering, Den norske regjering

og Volvo. Men når vi lykkes i løpet av kort tid å nå fram til et samlet balansert avtalekompleks, skyldtes naturligvis dette at vi i begge land var sterkt opptatt av å finne en løsning.

Hvor der er vilje er der vei.

Da vi før jul kunne avslutte forhandlingene kunne vi samtidig konstatere at vi hadde lagt grunnen for en ny viktig utvidelse av det svensk-norske samarbeid som er en viktig del av det nordiske samarbeid.

Jeg vet mange i dag spør seg om kanskje hele avtaleverket nå står i fare for å bli forkastet i den endelige godkjenningsprosedyren. Vi skal i Norge trenge Stortingets samtykke. I Sverige vil dere trenge Riksdagens samtykke og før dette et samtykke fra Volvos generalforsamling.

Hvert enkelt av disse tre organer må som kjent gi sin godkjenning for at avtalekomplekset skal sikres. Hvis ikke, faller det hele sammen.

Jeg vil ikke engasjere meg i den interne svenske debatt om godkjenning av avtalene her i Sverige. Jeg vil nøye meg med å si at det avtalekompleks vi nå har foran oss og som er et enestående eksempel på samarbeidstiltak to land imellom, vil være med på å skape grunnlaget for en tryggere og mer rasjonell utnytting av økonomiske ressurser i våre to land til fordel for oss begge, ikke minst når vi ser inn i den noe uklare framtid hvor behovet for trygghet og god ressursanvendelse vil være større enn i dag.